

PETASIUK Olena

GLOBAL HAPPINESS AND A UKRAINIAN'S PICTURE OF THE WORLD

In Proceedings of The Third International Scientific Conference “Happiness and Contemporary Society”, March, 20, 2022. Lviv: SPOLOM, 2022. P. 165-166. <https://doi.org/10.31108/7.2022.33>

ISBN 978-966-919-826-6

ПЕТАСІЮК Олена

ГЛОБАЛЬНЕ ЩАСТЯ ТА КАРТИНА СВІТУ УКРАЇНЦЯ

// Збірник матеріалів третьої міжнародної наукової конференції «Щастя та сучасне суспільство», 20 березня 2022 р. – Львів : СПОЛОМ, 2022. – С. 165-166. <https://doi.org/10.31108/7.2022.33>

ISBN 978-966-919-826-6

Olena PETASIUK

*PhD in History, Associate Professor, Department of Modern History of Ukraine,
Taras Shevchenko National University of Kyiv (Kyiv, Ukraine)*

GLOBAL HAPPINESS AND A UKRAINIAN'S PICTURE OF THE WORLD

Abstract. The universal global picture of the world is full of pictures of the world of many nations, related to a common value background. Global values are essentially anthropocentric. They are related to man, his life, security, traditions, faith, rights and freedoms. The picture of the Ukrainian world is affected by its psychotype: a peaceful emotional introvert, an individualist who evaluates events and people through the criterion of truth known as "humane and inhumane." Tolerance, which does not accept the extremes of universal love, occupies an important place in the aestheticized picture of the Ukrainian world, because everything must be in harmony and balance. Happiness for Ukrainians is to have their own fenced home, with a farm, with everything living and non-living that is there; to have a carefree life on one's own land; to live in harmony with the demands of one's own nature. Also to adequately perceive oneself and one's own capabilities. Those nations that are unable to adequately assess themselves are unhappy and therefore aggressive. Being aggressive extroverts, they want to impose their own model of worldview on everyone else. Having experienced more than one stressor in history, Ukrainians came out of various trials and became even more hardened.

Key words: happiness, Ukrainians, worldview, psychotype, values

Олена ПЕТАСЮК

*кандидат історичних наук, доцент,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)*

ГЛОБАЛЬНЕ ЩАСТЯ ТА КАРТИНА СВІТУ УКРАЇНЦЯ

В історико-культурній сфері глобалізація пов'язана з розвитком мереж зв'язку, зі знанням та із світоглядним дискурсом навколо глобалізації як необхідного кроку для глобального щастя [1]. Як загальна людська культура складається із культур окремих народів, так і глобальна картина світу виповнена картинами світу багатьох націй, спертих на спільний ціннісний бекграунд, що уможливило глобальну консолідацію. Цінності ці є антропоцентричними, бо сенсом та суб'єктом буття, історії та культури є людина. Усе, що пов'язане з нею, її життя, безпека, традиції, віра, права та свободи – це і є загальнолюдські цінності.

Картина світу не в останню чергу визначається психотипом та психопортретом певної нації. Так, українець виступає миролюбивим, емоційним інтровертом, індивідуалістом, для якого життєво важливим в оцінці людей та подій є критерій правди – «гуманно-негуманно». Це та лінія, яка впродовж поступу українського народу визначала його історію, його пріоритети, його вибір, його цінності.

Всесвітом для українця слугувало найближче естетично привабливе довкілля [2, с. 244-245]. Українці здавна жили на родючих землях, їм не потрібно було розширювати свій життєвий простір; головне – аби Бог дав сили, можливості,

умови обробити цей щедрий клаптик Землі. А ще цей клаптик Землі був і є надзвичайно привабливим своєю природою. Навіть кубофутурист О. Богомазов відзначав: в Україні така сила-силенна краси, що встояти перед нею і не стати митцем просто неможливо. Звідси постає наступна риса психопортрету українців – емоційність із естетичною доміантою. Для емоційної психокультури є характерним створення міфу про вічні ідилію та добро (що знайшло відображення у поезії, прозі, художній творчості, філософії, орнаментиці) [2, с. 248]. Тим не менш, українці розуміли, що світ недосконалий, тому в міфі про вічне добро особливе місце займали надії на світ не просто більш чутливий до краси, а світ, який може стати добрішим. В естетизованій картині світу українця важливе місце займає незаангажована повага до інших, тобто толерантність, яка не сприймає крайнощів вселенської любові, бо усе має перебувати у гармонії, балансі, вираженості. К. Г. Юнг вважав: людина народжується не тільки із біологічною спадщиною, а й з психологічною – соціетальна психіка, яка втілена у предметах, текстах, мистецтві, жестах, кольорах. Іншими словами кажучи, це «колективне несвідоме», яке, як те повітря, яким дихають усі, але яке конкретно нікому не належить.

Щастя для українця – це мати власну домівку, огорожену парканом, з господарством, з усім живим і неживим, що там є. Головне – мати непотурбоване життя на власнім терені. Ті агресори, що порушують цю ідилію, порушують чужі кордони, завжди отримують жорсткий спротив від українців, як засвідчує історія. З одного боку, ми розуміємо щастя як настрій, емоцію, налаштування, мить. З іншого – це може бути тривалий у часі стан досягнення або зацікавленого прагнення до ідеалу, стан досягнення стратегії розвитку, скерованої на духовне удосконалення та підвищення рівня розвитку. До прикладу, наразі маємо цифровізований образ життя і в цьому щасливі. Категорія щастя пов'язана із людиною. Щастя – це те, що добре для людини, для її процвітання, благодаті, добра, вселенської любові та миру.

Французькі просвітники наголошували на тому, що універсальна формула щастя – жити в гармонії із запитам власної природи, тобто адекватно сприймати себе та власні можливості. Ті народи, які неспроможні адекватно себе оцінювати, є нещасливими, відтак агресивними. Енергетичний ресурс нації спрямовується не на удосконалення, передусім моральне, а на руйнацію як самих себе, так і тих, хто здаються їм ворогами. Вселенське зло для них – як для адекватних людей вселенське добро. Власну модель світосприйняття, вони, як агресивні екстраверти, хочуть силою нав'язати усім іншим. Щоб інші були такі ж нещасливі, як і вони. Проте це бажання з'їдає із середини подібні суспільства, тому деспотії, імперії, авторитарні чи тоталітарні держави є недовговічними.

Усіма фібрами душі і тіла українці бажали і продовжуватимуть бажати добра для себе та для оточуючих країн, крім, звичайно, країни-нападниці. Українці у власній історії пережили не один стресогенез. Історія свідчить, що випробовування тільки їх загартувували, а віра у добро та щастя на власній землі була незворушною.

ЛІТЕРАТУРА

1. Глобалізація — CouncilofEurope.URL: <https://www.coe.int/uk/web/compass/globalisation>
2. Донченко О., Романенко О. Архетипи соціального життя і політика (Глибинні регулятиви психополітичного повсякдення): Монографія. К.: Либідь, 2001. 334 с.